

ชีวิตและผลงานกับปราชญ์พุทธ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมศิลปากร. **มิลินทปัญหา**. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, ๒๕๐๐.
คงเดช ประพัฒน์ทอง. **เรื่องพระพุทธโมศาทหรือพระพุทธโมศะและตำนานพระปริตร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, ๒๕๑๙.
- ชลธีรา สัตยวัฒน์. **เด็กฟ้าวรรณกรรม ๒**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นวมอง, ๒๕๒๓.
ไชยวัฒน์ กบิลกาญจน์ (ผู้แปล). **อภิธรรมมาตาร (บาลี-ไทย)**. กรุงเทพฯ : มุตนิธิภูมิฟโสภิกขุ, ๒๕๓๖.
บุญ แสงฉาย (ผู้แปล). **มิลินทปัญหา ฉบับพร้อมด้วยอรรถกถา** ฎีกา. พระนคร : สำนักงาน ถูก
ศ. ธรรมภักดี, ๒๕๓๐.
- พระครูประกาศศาสนาศิคุณ. **อภิธรรมมัตถสังคหะ บาลี และคำแปล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสมัย,
๒๕๓๐.
- พระติปิฎกจุฬารัตนเถระ. **มิลินทปัญหา ฉบับแปลในมหามกุฏราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราช-
วิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. เล่มที่ ๓๓. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๙.
กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
- ..... **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๙.
กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
- พระธรรมโมลี (สมศักดิ์ ชุบสโม). **งานวิจัยการศึกษาเชิงวิเคราะห์พระคณาธรรมบท**. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

- พระพุทธรักษาเศียร. พระคัมภีร์อภิธรรมवादสาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยวงศกมลราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.
- _____ วินยวินิจจย อุตครวินิจจโย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยวงศกมลราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- พระมหาสมชัย กุศลจิตโต และ อาจารย์สิริ เพชรไชย. "แนะนำพระคัมภีร์อภิธรรมवादสาร". ในพระพุทธรักษาเศียร. พระคัมภีร์อภิธรรมवादสาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยวงศกมลราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.
- พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ). ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- พระศรีปริยัติโมลี (สมชัย กุศลจิตโต). พุทธทัศน์ร่วมสมัย (Contemporary Buddhist Vision). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยวงศกมลราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- พระอุตรคณาธิการ (ชวินทร์ สระคำ). ประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในอินเดีย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยวงศกมลราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.
- พัฒน์ เฟื่องผลา. ประวัติวรรณคดีบาลี. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๗.
- ภักดิ์ ชิงห์ กุปิตายะ. นักปราชญ์พุทธ. แปลโดย สมร โสภณวิเชียรชูวงศ์. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- ภัทรพร สิริกาญจน (บรรณาธิการ). ความรู้พื้นฐานทางศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๐.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. ปฐมนิเทศปาสาทิกาแปล. ฉบับแปลของมหามกุฏราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยวงศกมลราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕.
- _____ ปัญสนิเทศปาสาทิกาแปล. ฉบับแปลของมหามกุฏราชวิทยาลัย. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยวงศกมลราชวิทยาลัย, ๒๕๒๔.
- _____ มิสินทปัญญา ฉบับแปลในมหามกุฏราชวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- _____ ขภิธมมัตถสังคหบาลีและอภิธมมัตถกถาวิญญูตา ฉบับแปลเป็นไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยวงศกมลราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๒๖.
- สมการ พรหมทา. พุทธศาสนamahayan. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยวงศกมลราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๓๔.
- สิริ เต็ชร์ไทย. แนะนำพระคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา. เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิพลโลกจุ. ๒๕๓๖.

สิริวัฒน์ คำวันสา. พุทธศาสนาในอินเดีย. พิมพ์ครั้งที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
พิทักษ์อักษร, ๒๕๔๕.

สุภาพวรรณ ณ บางช้าง. ประวัติวรรณคดีบาลีในอินเดียและลังกา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.

เสถียร โพธิ์นันท. ขุนนวมพระสุตรมหายาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๖.

_____ ประวัติพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

_____ ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ฉบับมรดกปาฐะ ภาค ๒. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราช-
วิทยาลัย, ๒๕๓๗.

อศิศกดิ์ ทองบุญ. ปรัชญาอินเดีย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๓๒.

อภิรัช โพธิ์ประสิทธิ์ศาสตร์. พระพุทธศาสนามหายาน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สภาการศึกษา
มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๒๗.

ภาษาอังกฤษ

Adikarm, E.W. *Early History of Buddhism in Ceylon*. Colombo : Gunasena, 1953.

Ahir, D.C. *Buddhism in South India*. Delhi : Sri Satguru Publications, 1992.

Anacker, Stefan. *Seven Works of Vasubhandhu : The Buddhist Psychological Doctor*.
Delhi : Motilal Banarsidass Publishers, 1998.

Bapat, P.V. (ed.). *2500 Years of Buddhism*. New Delhi : Publications Division,
Government of India, 1997.

Bhattacharya, Kamaleswar (tr.). *The Dialectical Method of Nagarjuna :
Vigrahavyavartani*. 3rd Ed. (Revised and Enlarged). Delhi : Motilal
Banarsidass Publishers, 1990.

Burlingame, E.W. *Buddhist Legends*. 3 vols. New Delhi : Munshiram Manoharlal
Publishers, 1999.

Cowell, E.B. (ed. & tr.). *The Jātakas or Stories of the Buddha's Former Births*. 6 vols
(in 3 books). Delhi : Motilal Banarsidass Publishers, 1994.

Dhammaratana Thera, H. *Buddhism in South India*. Kandy : Buddhist Publication
Society, 1968.

Geiger, Wilhelm. *Pali Literature and Language*. New Delhi : Munshiram Manoharlal
Publishers, 1996.

- Gray, James (ed & tr.). *Buddhaghosapattī*. New Delhi : Asian Educational Services, 1998.
- Hikosoka, Dr.Shu. *Buddhism in Tamil Nadu : A New Perspective*. Madras : Institute of Asian Studies, 1987.
- Hinuber, Oskar von. *A Handbook of Pali Literature*. New Delhi : Munshiram Manoharlal Publishers, 1997.
- Johnston, E.H. *Asvaghosa's Buddhacarita or Acts of the Buddha*. Delhi : Motilal Banarsidass Publishers, 1998.
- Law, Bimala Churn. *A History of Pali Literature*. Varanasi : Indica, 2000.
- Law, Bimala Charan. *The Life and Works of Buddhaghosa*. New Delhi : Asian Educational Services, 1997.
- Mahāvansa*. 2 parts. The first translation by George Turmour and the Second Translation by Mudaliyar L.C. Wijesinha. New Delhi : Asian Educational Services, 1996.
- Malalasekera, G.P. *Dictionary of Pali Proper Names*. 2 vols. New Delhi : Munshiram Manoharlal Publishers, 1995.
- Norman, K.R. *Pali Literature : Including the Canonical Literature in Prakrit and Sanskrit of All the Hinayana Schools of Buddhism*. Otto Harrassowitz . Wiesbaden 1983.
- Ramanan, K. Venkata. *Nāgārjuna's Philosophy : As Presented in the Mahā-Prajñāpāramitā-Śāstra*. Delhi : Motilal Banarsidass Publishers, 1998.
- Rhys Davids, Mrs. *Palms of the Systems*. London : PTS., 1909.
- Ruegg, David Seyfort. *The Literature of the Madhyamaka School of Philosophy in India*. Otto Harrassowitz. Wiesbaden, 1981.
- Samuel, G.John. *Buddhism in Tamil Nadu*. Chennai : Institute of Asian Studies, 1998.
- Murty, Satchinananda K. *Nagarjuna*. New Delhi : National Book Trust, India, 1971.
- Phosan, Phramaha Apinyawat. *A Comparative Study of Women's Socio-familial Life-ways in Vedic Hinduism and Theravda Buddhism*. Madras : Ph.D.Thesis of University of Madras, 2001.
- Stcherbatsky, TH. *Buddhist Logic*. Vol. I. Delhi : Motilal Banarsidass Publishers, 1994.

Sivaramalingam, Dr.K. *Archaeological Atlas of the Antique Remains of Buddhism in Tamil Nadu*. Edited by Dr.G.Hohn Samuel. Chennai : Institute of Asian Studies, 1997.

Tachikawa, Musachi. *An Introduction to the Philosophy of Nagarajuna*. Delhi : Motilal Banarsidass Publishers, 1997.

Walleser, M. *The Life of Nagarjuna from Tibetan and Chinese Sources*. Madras : Asian Education Services, 1990.

Winternitz, Maurice. *History of Indian Literature*. Vol. II. Delhi : Motilal Banarsidass Publishers, 1993.

บทความจากอินเทอร์เน็ต/ข้อเว็บไซต์

Feuerstein, Georg. "Life of Nāgārjuna". at <http://www.yrec.org/nagarjuna.html>.

Feuerstein, Georg. "The Life of Asanga". at <http://www.yrec.org/asanga.html>.

Bischoff. "Buddhism in Myanmar : A Short History". at <http://cp.yahoo.net/search/cache?p=Buddhaghosa+Myanmar&ei=UTF.8...>

<http://www.74.1911encyclopedia.org/B/BU/Buddhaghosa.htm>.

<http://www.bhavnasociety.org/Buddhaghosa.html>.

<http://www.buddhanet.net/e-learning/history/mahayana.htm>.

http://www.dharmafellowship.org/yogacara_mind.htm.

[http://www.Theosophy Library Dharmakirti \(1\).htm](http://www.Theosophy Library Dharmakirti (1).htm)

<http://www.theosophy.org/tlodocs/teachers.Buddhaghosa.htm>.

<http://www.theosophy.org/tlodocs/teachers/Asanga.htm>.

<http://www.theosophy.org/tlodocs/teachers/Ashvaghosha.htm>.

<http://www.theosophy.org/tlodocs/teachers/Dignaga.htm>.

<http://www.theosophy.org/tlodocs/teachers/Nagasena.htm>.

<http://www.theosophy.org/tlodocs/teachers/Vasubandhu.htm>.

<http://www.tipitaka.net/moments/mmnts006/page02.htm>.

<http://www.yrec.org/asanga.html>.

<http://www.yrec.org/nagarjuna.html>.

ชีวิตและผลงานนักปราชญ์พุทธ

เกี่ยวกับผู้เขียน

อภิวัฒน์ โพธิ์สถาน

วุฒิการศึกษา

- ♦ น.บ.เอก โขนามวัดท่าหลวง สำนักเรียนคณะจังหวัดพิจิตร
- ♦ ป.บ.๗ โขนามวัดจันทาราม สำนักเรียนวัดปากน้ำ
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
- ♦ พธ.บ.(ศาสนา) (เกียรตินิยม) จากมหาวิทยาลัย-
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ♦ M.A. (Indian Philosophy) จาก
University of Madras, India
- ♦ Ph.D. (Indian Philosophy) จาก
University of Madras, India

ประสบการณ์

- ♦ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ประจำโครงการหลักสูตรพุทธศาสตร-
มหาบัณฑิตนานาชาติ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ♦ อาจารย์พิเศษที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและที่คณะพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง (กรุงเทพฯ)
และห้องเรียนวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก

ชีวิตและผลงานนักปราชญ์พุทธ

- ❖ อาจารย์พิเศษที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร (ลาดกระบัง)
- ❖ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี
- ❖ อาจารย์พิเศษที่วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

- ❖ อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ที่ตั้งขามเรียง)

ผลงานทางวิชาการ

- ❖ A Comparative Study of Women's Socio-familial Life-ways in Vedic Hinduism and Theravada Buddhism
- ❖ ชีวิตและผลงานนักปราชญ์พุทธ
- ❖ กำเนิดมนุษย์ผู้หญิงในฮินดูที่ศนะ (บทความ)
- ❖ วิเคราะห์เรื่องราวชีวิตของกัศปาโคตมีในคัมภีร์อรรถกถาธรรม และคัมภีร์อรรถกถาเถรีคาถา (บทความ)
- ❖ มนุษย์กับการใช้เหตุผล (เขียนร่วม)

ในส่วนตัวแล้วข้าพเจ้าปีติปลื้มกับหนังสือเล่มนี้มาก เพราะผู้เขียนได้พยายามค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้จากแหล่งข้อมูลหลากหลาย ทั้งจากแหล่งบาลี สันสกฤต ไทย อังกฤษ ทั้งของฝ่ายเถรวาทและมหายาน

โดยภาพรวมแล้วได้นักปราชญ์ฝ่ายเถรวาท ๒ ท่าน คือ พระพุทธโฆสาจารย์, พระพุทธทศตะ, พระธัมมปาละ, พระนาคเสน, พระอนุรุทธะ, และพระสุมังกลาจารย์ และฝ่ายมหายานได้ ๒ รูป คือ พระอัสวโฆษ, พระนาคารถุน, พระอสังคะ, พระวสุพันธ์ุ, พระหินนาคะ และพระธรรมกীরติเรียกว่าได้สมบูรณ์พอควรแล้ว โดยเฉพาะพระขรรถกถาจารย์ พระอาจารย์มุขแรกหรือมุขเบิก โดยผู้เขียนได้จัดเรียงนำเสนอเป็นลำดับ เช่น ชีวิตประวัติ ผลงาน ข้อสรุป และสังเขป เรียกว่าสมบูรณ์มากและน่าอ่านด้วย เพราะอ่านไปตามลำดับ ไม่สับสนเลย...

พระราชปัญญาเมธี

(สมชัย กุศลจิตโต, ปธ.๘, พธ.บ., M.A.Ph.D.)

รองศาสตราจารย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สร้างเสริมปัญญา สร้างคุณค่างานวิชาการ
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
www.msup.msu.ac.th

PHI 10001 200.-